

סֵדֶר הַלְמוּד לְיוֹם כ"ה תְּשׁרִי

ישראל רבי לוי יצחק מברדיטשוב זי"ע:

סֵדֶר לְקוּטִי מִהַר"ן הַיּוֹפְיִי:

וְדַע, שְׁעַל־יְדֵי אֱמֶת זוֹכָה לְמִצָּא הַפֶּתַח, כִּי עֵקֶר אֹזֶר הַמַּאִיר הוּא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים כ"ז): "ה' אֹזְרֵי וַיִּשְׁעֵי"; וְעַל־יְדֵי שְׁקֵר הוּא מְסַלֵּק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת כ): "לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם ה' לְשׂוּא", כִּי עַל־יְדֵי שְׂוֹא מְסַלֵּק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי "דַּבֵּר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לְנֶגֶד עֵינָיו" (תְּהִלִּים ק"א). אֲבָל עַל־יְדֵי אֱמֶת, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹכֵן עִמּוֹ, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים קמ"ה): "קָרוֹב ה' לְכָל קוֹרְאָיו לְכָל" וְכוּ'; וְכִשְׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִמּוֹ, הוּא מַאִיר לוֹ אֵיךְ לִיצֵא מִהַחֲשֵׁךְ הַמוֹנֵעַ אוֹתוֹ בְּתַפְלָתוֹ, כְּמוֹ שְׁכָתוּב: "ה' אֹזְרֵי".

וְזֶה פִּירוּשׁ: (בְּרֵאשִׁית ו) "צַהֵר תַּעֲשֶׂה לְתַבָּח", פִּירֵשׁ רַש"י: "יֵשׁ אֹמְרִים חֲלוֹן, וַיֵּשׁ אֹמְרִים אֶבֶן טוֹב"; וְהַחֲלוֹק שְׁבִין חֲלוֹן לְאֶבֶן טוֹב – כִּי הַחֲלוֹן אֵין לוֹ אֹזֶר בְּעֶצְמוֹ, אֶלָּא דֶּרֶךְ שֵׁם נִכְנָם הָאֹזֶר, אֲבָל כְּשֵׂאִין אֹזֶר, אֵין מַאִיר; אֲבָל אֶבֶן טוֹב, אֶפְלוּ כְּשֵׂאִין אֹזֶר מִבַּחוּץ הוּא מַאִיר בְּעֶצְמוֹ. כֵּן יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂדֵבּוּרָם הוּא חֲלוֹן, וְאֵין כַּח לְהָאִיר לָהֶם בְּעֶצְמָם; וְזֶה: יֵשׁ אֹמְרִים, וְאֶמִּירְתָּם נַעֲשֶׂה חֲלוֹן; וַיֵּשׁ שְׂאֶמִּירְתָּם נַעֲשֶׂה אֶבֶן טוֹב וּמַאִיר.

וְדַע, שֶׁהַכֹּל לְפִי גִדְל הָאֱמֶת, כִּי עֵקֶר הָאֹזֶר הוּא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא עֵצֶם הָאֱמֶת, וְעֵקֶר הַשְּׂתוּקוֹת שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֵינוֹ אֶלָּא אֵל הָאֱמֶת. וְזֶה: "וְאֵל אֲמָה תִּכְלָנָה מִלְמַעְלָה", לְשׁוֹן (שְׁמוֹאל-ב י"ג): "וְתִכַּל נֶפֶשׁ דָּוִד". אֲמָה –

זֶקֶן נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר

תמח ◀ צֶמַח מִזֶּה רִנְיָת זִצְיָיִל "צֶמַח צִנְיָ מִקֹּוֹה שִׁדְיָ לְצִדִּיק מִסְפְּרֵי רַבְצֵי יִהְיֶה תִּיקוֹן לְכָל" ◀
◀ "חֵק נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר" יֵצֵא לְאוֹר עַי הוֹצֵאת "נִצְחָתִי וְאֵנָח" שְׁעֵי יִשִּׁיבַת תִּיקוֹן הַמִּידוֹת

היא ה' מוצאות, הכלולים מאש ומים, הינו שתראה שיצאו הדבורים מפיה באמת, ואז ישתוקק הקדוש-ברוך-הוא מלמעלה לשכן אצלך; וכשישכן אצלך, הוא יאיר לך.

וזה: אמה תכלנה מלמעלה – ראשי-תבות אמת, כי על-ידי אמת הקדוש-ברוך-הוא חומד מלמעלה לשכן עם האדם, כמו שכתוב: "קרוב ה' לכל קוראיו" וכו'. ואז: "ופתח התבה בצדה תשים", הינו התבה היוצאת באמת, היא תשים לך פתח בחשך שאתה נצוד בו. וזה: "בצדה" – הינו הקלפה הצד ציד, כמו שכתוב (בראשית כ"ה): "כי ציד בפיו", כי מתחלה לא היה יכול לדבר מחמת החשך הסובב אותו, ועל-ידי שיוצא מתוך החשך ומתפלל היטב, על-ידי-זה הוא מתקן "תחתים שנים ושלישים", הינו עולם השפל ועולם הגלגלים ועולם השכל. (אך אי אפשר להתפלל, רק בשלומד תורה, כי 'לא עם-הארץ חסיד' (אבות ב); וכתוב (משלי כ"ח): "מסיר אָזְנוֹ מִשְׁמַע תוֹרָה גַם תִּפְלָתוֹ תוֹעֵבָה" – כתב יד החברים).

ד וצריך: כל אדם לקשר את תפלתו לצדיק הדור. והצדיק יודע לבין השערים ולהעלות כל תפלה ותפלה לשער השיך. כי כל צדיק וצדיק הוא בחינת משה-משיח, כמו שאמרו (שבת ק"א:): 'משה, שפיר קאמרת', וכתוב (בראשית מ"ט): "עד כי יבא שילה" – 'דא משה' (זהר בראשית כה:); ומשיח הוא כלול כל התפלות, ובשביל זה יהיה משיח 'מורח ודאין' (כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה סנהדרין צג:), כי התפלות הם בחינת חטם, כמו שכתוב (ישעיהו מ"ח): "ותהלתי אחטם לך" (עיי' זוהר נשא ק"ל):

וזה פרוש: אמר רבה בר-ר-חנא: זמנא חדא הוי קאזלינן במדברא, ואתלוי בהדן החווא טיעא, דהוה שקיל עפרא

וּמִזֶּרֶחַ לָהּ. וְאָמַר: הֲאֵל אֲרָחָא לְדִוְכָתָא פְּלָן וְהָא אֲרָחָא
 לְדִוְכָתָא פְּלָן. אָמְרִינָן לָהּ: כַּמָּה מְרַחֲקִינָן מִמִּיָּא? וְאָמַר לָן:
 הָבוּ לִי עֶפְרָא. וְיַהֲבִינָן לָהּ. אָמַר לָן: תְּמַנְיָא פְּרָסִי. תְּנִינָן
 וְיַהֲבִינָן לָהּ, אָמַר לָן: דְּמְרַחֲקִינָן תְּלָתָא פְּרָסִי. אַפְכִית לָהּ וְלֹא
 יְכִלִית לָהּ.

רַשְׁבִּי"ם: טִיעָא – סוּחַר יִשְׁמַעְאֵל: וְהַפְּכִינָן – הָאֵי עֶפְרָא בְּהָאֵי עֶפְרָא, לְנַסּוּתוֹ אִם יִהְיֶה
 בְּקִי כָּל כַּד.

זְמַנָּא חֲדָא אֶתְלִיזִין בְּהַדָּן הַהוּא טִיעָא, סוּחַר יִשְׁמַעְאֵל – זֶה
 בְּחִינַת צְדִיק הַדּוֹר, שֶׁהוּא כָּלֹל כָּל הַתְּפִלוֹת כְּמַשִּׁיחַ.
 וְתְּפִלוֹת זֶה בְּחִינַת סוּחַר יִשְׁמַעְאֵל, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (בְּרֵאשִׁית ט"ז): "כִּי
 שָׁמַע ה' אֶל עֲנִידִי", וְתַרְגּוּמוֹ: 'קְבִיל ה' צְלוֹתִידִי'. וְזֶה סוּחַר, כִּי
 סָבִיב – תַּרְגּוּמוֹ סְחוּר. וְזֶה בְּחִינַת אֱמוּנָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (תְּהִלִּים פ"ט):
 "וְאֱמוּנָתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ".

וְאֶתְלִיזִין בְּהַדָּן הַהוּא טִיעָא, – שְׁקִשְׁרֵנוּ אֶת עֲצִמְנוּ עִם
 צְדִיק הַדּוֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ, כְּלָלִיּוֹת הַתְּפִלָּה.
 וְשִׁקִּיל עֶפְרָא וּמִזֶּרֶחַ וְאָמַר: הֲאֵל לְדִוְכָתָא פְּלָן וְהָא לְדִוְכָתָא
 פְּלָן. עֶפְרָא – זֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (יִשְׁעִיָּהוּ מ"א): "וַיִּתֵּן
 בְּעַפְרָר חֲרָבוֹ", וְחָרֵב זֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: "בְּחֲרָבִי
 וּבְקִשְׁתִּי". וּמִזֶּרֶחַ – כִּי יֵשׁ לוֹ כַּח הַזֶּה לְחָרִיחַ, עַל־יְדֵי שֶׁהוּא כָּלֹל
 כָּל הַתְּפִלוֹת, וְכַתִּיב: "וְתִהְיֶה אֶחָטָם לְךָ".

וְאָמַר: הֲאֵל לְדִוְכָתָא פְּלָן – שְׁחִיָּה יוֹדַע שְׁעָרֵי תְּפִלוֹת, וְחִיָּה
 יוֹדַע כָּל תְּפִלָּה הַשִּׁיד לְשִׁבְטוֹ. וְאָמְרִינָן לָהּ: כַּמָּה
 מְרַחֲקִינָן מִמִּיָּא? וְאָמַר: הָבוּ לִי עֶפְרָא. וְיַהֲבִינָן לָהּ. אָמַר לָן:
 תְּמַנְיָא פְּרָסִי. תְּנִינָן וְיַהֲבִינָן לָהּ, אָמַר לָן: תְּלָתָא פְּרָסִי.
 אַפְכִית וְלֹא יְכִלִית לָהּ. – הִינּוּ, אָמְרִינָן לָהּ: כַּמָּה אַנְן

מִרְחֻקֵינִי מִמֵּיָא - מִבְּחִינַת (אִיכָה ב): "שִׁפְכִי לִבִּי בַּיָּם נֹכַח פְּנֵי ה'".

אָמַר לָזוּ, תִּמְנִיָּא בְּחִינֹת, הֵינֹ לְמוֹד הַתּוֹרָה, שְׁהוּא חֲמֻשָּׁה חֲמֻשֵׁי תוֹרָה, וְשִׁלְשָׁה תְּפִלוֹת. תְּנִינִן וְיַהֲבִינִן לָהּ - תְּנִינִן, לְשׁוֹן לְמוֹד, וְאַחַר הַלְמוֹד, יַהֲבִינִן לָהּ לְהַרְיֵת, כַּמָּה מִרְחֻקֵינִי מִזֹּאת הַבְּחִינָה שֶׁל מֵיָם. וְאָמַר לָזוּ, תְּלָתָא פְּרָסִי - הֵינֹ שִׁלְשָׁה בְּחִינֹת תְּפִלוֹת. וְהָרְאָה לָנוּ סִימָן עַל זֶה, שֶׁעֲדִין לֹא הִגַּעְנוּ לְמִדְרָגָה זֹאת שֶׁנִּתְפַּלֵּל כָּל כֶּךָ בְּכּוֹנֵה עַד שֶׁנִּשְׁפָּךְ לִבְנוּ לְפָנָיו בַּמֵּיָם. וְהָא רְאִיָּה: אֶפְכִית כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים פ"ט): "אֶף תִּשְׁיב צוֹר חָרְבוֹ וְלֹא תִקְמוֹתוֹ בַּמִּלְחָמָה", כִּי כָּל הַתְּפִלוֹת הֵם בְּחִינַת חָרֵב אֲצֵל מְשִׁיחַ; וְאִם הָיוּ הַתְּפִלוֹת בְּבְחִינָה הַזֶּה, לֹא בּוֹדֵאֵי לֹא הָיָה מְשִׁיב צוֹר חָרְבוֹ, וְזֶה סִימָן שֶׁעֲדִין לֹא הִגַּעְנוּ לְמִדְרָגַת "שִׁפְכִי לִבִּי בַּיָּם נֹכַח פְּנֵי ה'".

סְדֵרָה קְצוֹר לְקוֹטֵי מַלְחָמָה וְהַיּוֹמֵי:

הַיֵּשׁ בְּנֵי אָדָם שְׁזוֹכִין לְדַבֵּר דְּבוּרֵי תְּפִלָּה בְּאַמְתַּת כְּזֶה עַד שֶׁהַדְּבוּרִים מְאִירִים כְּאֶבֶן טוֹב שֶׁהוּא מְאִיר בְּעֵצְמוֹ. וַיֵּשׁ בְּנֵי אָדָם שֶׁדְּבוּרָם הוּא רַק כְּמוֹ חֵלֶזֶן שֶׁאֵין לוֹ אוֹר בְּעֵצְמוֹ רַק שֶׁדָּרָךְ שָׁם נִכְנָם הָאוֹר וְיִכּוֹל אַחַר לְהָאִיר בוֹ. וְדַע שֶׁהַכֹּל לְפִי גִדּוֹל הָאַמְתַּת: וְגַם עַל-יְדֵי שֶׁאָדָם נִתְעוֹרַר בְּאַמְתַּת לְהַשִּׁיב יְתִבְרָךְ עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְבִקֵּעַ הַמַּסְכִּים וְהַמְחַצוֹת הַמְבַדִּילִים וְלִמְצֹא הַפְּתָחִים לְצֵאת מֵאֶפְלָה לְאוֹרָה וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֶה לְעוֹרֵר גַּם אַחֲרֵים עִמּוֹ. לְעוֹרֵר לְתוֹבָה אֲנָשִׁים אַחֲרֵים לְהוֹצִיאָם מִחֻשָּׁךְ וְלְהַחְזִירָם בְּתוֹבָה: וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לְהַעֲלוֹת תְּפִלָּתוֹ דָּרָךְ שֶׁעַר הַשִּׁיךְ לְשִׁבְטוֹ וְצָרִיךְ זְכוֹת גְּדוֹל שֶׁיִּזְכֶּה לָזֶה, עַל כֵּן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְקַשֵּׁר אֶת תְּפִלָּתוֹ לְצַדִּיק הַדּוֹר כִּי הַצַּדִּיק יוֹדֵעַ לְכוּן הַשְּׁעָרִים וְלְהַעֲלוֹת כָּל תְּפִלָּה

ותפלה לשער השידוך לה:

סדר תשיב פניו אלינו:

נ (נ) בְּשִׁמְעֵנוּ מִפִּי הַקְּדוֹשׁ מְאֹד הַמְּתַחִיל מֵה שְׁהַעוֹלָם רְחוּקִים
מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא מִחַמַּת שְׂאִינָם מִיֹּשְׁבִים עֲצָמָם, עֵינַי שָׁם
בְּלִקוּטֵי תִנְיָנָא סִימָן י, וְשָׁם מְדַבֵּר מִשְׂמַחָה, וְהָיָה הוּא זְכוּרֵנוּ
לְבָרְכָה יוֹשֵׁב אֶז בַּחוּץ אֲצֵל כְּתֵל בֵּית־הַכְּנֶסֶת בְּדָרוֹם אֲצֵל חֲתִיבַת
בְּדֵל עַץ מִן הָעֵב הַמְּנַח לִיסוּד. כִּי שָׁם הָיָה רָגִיל לִישׁב כְּפֹה
פְּעָמִים לְפָעָמִים בְּצַד דָּרוֹם וְלְפָעָמִים בְּצַד צְפוֹן וְלְפָעָמִים בְּמִזְרָח
וְלְפָעָמִים בְּמַעְרָב, וְלְפָעָמִים בְּתוֹךְ הָעֲזָרָה שֶׁל בֵּית־הַכְּנֶסֶת,
וְלְפָעָמִים הָלַךְ עִמָּנוּ לְטִיֵּל עַל הָהָר שְׁסָבִיב הָעִיר, וְלְפָעָמִים הָלַךְ
עִמָּנוּ אָנָּה וְאָנָּה לְפָנֵי בֵּית־הַכְּנֶסֶת. וּבְכָל אֵלֹהֵי הַמְּקוֹמוֹת שִׁמְעֵנוּ
תְּמִיד חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים וְשִׂיחוֹת קְדוֹשׁוֹת אֲשֶׁר לֹא נִשְׁמָעוּ
כְּזֹאת מִיָּמִים רַבִּים. גַּם אַחַר שֶׁהִיָּתָה לוֹ הַחֹלְאָת שֶׁל הַחוּסְט
[שְׁעוּל] הָיָה נוֹסֵעַ לְטִיֵּל עַל־פִּי הָרֶב, וְהֵינּוּ נוֹסְעִים עִמּוֹ וְהֵינּוּ
שׁוֹמְעִים מִמָּנוּ בְּדָרֶךְ תּוֹרָה הַרְבֵּה.

וְנִחֲזֹר לְמַעְלָה בְּעֵת שֶׁאָמַר עֲנִין הַנִּ"ל אֶז דְּבַר הַרְבֵּה מִשְׂמַחָה,
וְחִזַּק אֹתָנוּ וְזָרַז אֹתָנוּ מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשְׂמַחָה תְּמִיד. כִּי בְּאוֹתָן
הָעֵתִים שֶׁהָיָה בָּעֵת שֶׁבָּא מִלְּמַבְרֵג אֶז דְּבַר עִמָּנוּ הַרְבֵּה מְאֹד
מִעֲנִין הַתְּחִיָּקוֹת לְהִיּוֹת בְּשְׂמַחָה תְּמִיד. וְאָמַר אֶז לָנוּ שְׂרָאוּי לָנוּ
לְשִׂמְחָה מְאֹד מֵה שֶׁנִּצְלָנוּ בְּרַחֲמֵי מַלְּהִיּוֹת מִתְּנַגְּדִים עָלֵינוּ. וְאָמַר
אֶז בְּזוֹ הַלְּשׁוֹן בָּרוּךְ אֱלֹקֵינוּ שֶׁבְּרָאָנוּ לְכְבוֹדוֹ וְהַבְּדִילָנוּ מִן הַתּוֹעִים
מִשְׁנֵי תּוֹעִים הֵינּוּ מִהַתּוֹעִים לְגַמְרֵי מִהַתּוֹרָה שֶׁהֵם הָעֲכוּ"ם
וְהָאֲפִיקוֹרְסִים וְגַם נִצְלָנוּ מִהַתּוֹעִים הַמְּתַנַּגְּדִים הַחֹלְקִים עָלֵינוּ
שֶׁאֲבָדוּ מֵה שֶׁאֲבָדוּ בְּלִי שְׁעוֹר וְעָרֶךְ וּמִסְפָּר.

וְאָמַר הֲלֹא אַתֶּם בְּיָדַי הֵייתֶם מִתְּנַגְּדִים גְּדוֹלִים לוֹלֵא חֲסָדֵינוּ

יִשְׂרָאֵל לְחוּץ לְאֶרֶץ כְּלָל.

סֵדֶר הָאֲלֹהִים-בַּיִת הַיְחִי:

ג. עַל-יְדֵי הַהֲשָׁגָה שֶׁהָאָדָם מְשִׁיג, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא אֶחָד וְאֵין שְׁנַי לֹו, עַל-יְדֵי זֶה מְכַרִּיחַ אֶת מְלֹאכֵי מְרוֹם, שֶׁיִּנְּלְמוּ בְּגִלְמֵם וְלִילֵךְ בְּשְׁלִיחוֹתָו. ד. כְּשֶׁבָא לְאָדָם הַרְהוּרִי עֲבוּדָה זָרָה וְהוּא מְבַטֵּל אוֹתָם בְּמַחֲשַׁבֶּת אֲמוּנָתוֹ, אֲזִי נַעֲשֶׂה מֵהַרְהוּרִיו בְּחִינַת טַל שֶׁל בְּרָכָה. ה. עַל-יְדֵי זֶה הַמַּח שֶׁלֹו נְתַקִּים וְאֵין נְתַבְּלָבֵל לְעוֹלָם, אֲפִלּוּ כְּשֶׁנִּתְיַגַּע הַמַּח, עַל-יְדֵי שֶׁמְשׁוּטֵט בְּאִיזָה עֵיוֹן עֲמֵק, אֲזִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְזַמֵּן לוֹ מַחֲשָׁבוֹת הַנּוֹתָנִים נִיחָא לְמַחוּ. ו. עַל-יְדֵי מְפָרְנִסֵי עֲנִיִּים נְצוּלִין הַמּוֹן-עַם מִן הַמַּגְפָּה בְּזְכוּתָם, גַּם בְּזְכוּתָם מַחִין דְּגִדְלוֹת קוֹדְמִין לְמַחִין דְּקִטְנוֹת. ז. אֲפִלּוּ בְּהוֹלְלוֹת וְסִכְלוֹת יֵשׁ חֲכָמָה. ח. הַקּוֹל הַיּוֹצֵא מִבְּרִדְעַת שֶׁבְּקִדְשָׁה מְסֻגָּל לְיִרְאָה. ט. עַל-יְדֵי בְּלָבוֹל הַדְּעַת נְתַקְלָקֵל הַיִּרְאָה. י. גַּם עַל-יְדֵי בְּלָבוֹל הַדְּעַת מְמַשְׁלָתוֹ נוֹפְלָת. יא. חֲכָמֵי הַדּוֹר הֵם כְּנִפֵי הַדּוֹר, לְפִי חֲכָמָתָם כֵּן הַתְּקַרְבוֹת הַדּוֹר וְהַשְּׁגָתָם אוֹ לְהַפְךָ, הֵינּוּ הַתְּרַחֲקוֹת, חֵם וְשָׁלוֹם, מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. יב. וְלַעֲתִיד לֹא יִצְטָרְכוּ לְהַשִּׁיג אֱלֹהוֹתוֹ עַל-יְדֵי חֲכָמוֹת, כִּי יִקְיָם בָּנוּ: "וְלֹא יִכְנַף עוֹד מוֹרָךְ" וְכוּ'. יג. מִי שָׁרוּצָה לְהַעֲמִיק וְלַעֲיֵן בְּשִׁכְלוֹ בְּאִיזָה עֲנִיָּן, צָרִיךְ לְקַשֵּׁר אֶת שִׁכְלוֹ לְבֵית-הַמְּקֻדָּשׁ. יד. וְסִימָן לְדַבָּר: "אֲשָׂא דְעֵי לְמַרְחוֹק" וְיִרְא אֶת הַמְּקוֹם מַרְחוֹק". יא. עַל-יְדֵי אֲמוּנָה נְתִישֵׁב הַדְּעַת. יז. עַל-יְדֵי גְרִים נְתוּסָף הַדְּעַת בְּעוֹלָם. יח. אֲפִלּוּ הַנְּבִיאִים אֵינָם יוֹדְעִים אֲלֵא מֵהַ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְגַלֵּה לָהֶם. יט. מִי שֶׁהוּא גְבוּר, אֵין בּוֹ כָּל-כֶּף דְּעַת. כ. הַפְּסִיעָה גִּסָּה מְבַלְבֵּלָת אֶת הַמַּחֲשָׁבָה מְלַעֲיֵן. כא. עַל-יְדֵי גְנִבָה מְפָסִיד אֶת הַדְּעַת. כב. כְּשֶׁעֲבִיּוֹת שֶׁל זֶה בָּא לְתוֹךְ מַחֲשַׁבֶּת חֲבֵרוֹ וְעֲבִיּוֹת שֶׁל חֲבֵרוֹ לְתוֹךְ מַחֲשַׁבְתּוֹ שֶׁל זֶה, מִזֶּה

נַעֲשֶׂה תְקָרַת הָעוֹלָם.

- א. מי שרוצה לעבר על הים, יוליך עמו איזה צפור ואיזה דג הים, וזה סגלה לעבר את הים בשלום. ב. ומי שמשמח את עצמו בשמחת חתן וכלה, בשיוצאין מן החפה, אינו נזוק בדרך.
- ג. בשעה שבעלי-עגלה מטריחין את עצמן בעגלה ובסוסים תתפלל תפלת הדרך.
- ד. סגלה למי שהולך על הים, ישא עמו סיד וינצל.

סדר שבת ה"ן הי"א:

תקצר היריעה לספר כי נהג עמו בחכמה נפלאה עד שהמסור נתבטל נגדו וצוה להאיש שהיה עם רבנו, זכרוננו לברכה, שיעשה כרוז שיחזרו כל הבוחרים, וחזרו כלם על-ידי-זה לתוך העיר ורבנו דבר עמו בחכמה, ואמר לו שנאה ויפה לפקיד שיתפלל על צרת ישראל, ושיהיה חסיד וענו כי המסור הנ"ל היה צבוע, ודמה עצמו כאלו הוא חסיד והתחיל לדבר עם רבנו, זכרוננו לברכה, עניני חסידות והוא זכרוננו לברכה, עשה עצמו כלא ידע עד שנדמה להמסור כאלו הוא זכרוננו לברכה, מחזיק אותו גם-כן לחסיד ודבר עמו בחכמה וערמה, ודבר על לבו שירגיל את עצמו לומר תהלים עד שאמר לו רבנו זכרוננו לברכה: בזאת אדע שאין בך גאות, אם תוכל לומר תהלים בביתי לפני בני הנעורים בבכיה גדולה וכן היה והתחיל מיד לומר תהלים בבכיה גדולה ודמעתו על לחיו ואחר-כך נפל המסור לחלשה ואף-על-פי-כן היו שומרים על כל השערים לשמר אם יבואו משלחים כי זה היה מסירתו שאמר שבא הו"ן רב מכאן להתם אף ה' היה בעזרם והעלימו הדבר מהמסור הנ"ל ושלחו

את האיש שהיה עם רבנו זכרוננו לברכה לחיפה, וקבל הוא את המעות מהמשלחים והוליקם לטבריה ונתנם לרבנו זכרוננו לברכה, והוא נתן להם, וחלקו וכאשר עמד המסור מחלשתו התפאר את עצמו שיעשה להם עוד רעות והיה סופו שנפל עוד הפעם לחלשה, ומת והיה לרבנו זכרוננו לברכה, שמחה גדולה על שנתגלגל על ידו זכות כזה כי על ידו חזרו כלם לתוך העיר ובחזירתם לשם שמחו עמו כלם ביחד והלך רבנו זכרוננו לברכה, שם על קבר זקנו רבי נחמן זכרוננו לברכה וגם שָׁכְרוּ חֲמוּרִים וְנָסְעוּ עַל כָּל הַמְעָרוֹת וּבְבוֹאָם לְמַעַרְת רבי שמעון בן יוחאי אזי בני הנעורים עסקו בתפלה ובלמוד זהר כאשר פקד עליהם הוא זכרוננו לברכה וממנו לא ראו שום דבר, רק היה שמח עד מאד ובכל עת בא אצל האיש שהיה עמו ואמר לו: אשריך וכו' ובלילה הלך מחדר לחדר, והזהיר אותם לומר זהר וכו' וכיוצא והוא בעצמו לא אמר כלום, רק היה הולך ומנגן בעצמו והיה בשמחה גדולה עד אור היום וכשהאיר היום עמד בטלית ותפלין והתפלל כמה שעות ומשם נסע עמיהם למערת הלל ושם אמר גם הוא קפיטל ל"ג ול"ד ושם גם כן היה בשמחה גדולה ומשם הלכו לקבר שמאי, שם נפל עליו עצבות ואמר שתמיהה גדולה אצלו זאת ואחר כך אמר שיש תרוץ על זה, ולא גלה התרוץ ומשם נסעו לשאר מערות ובבואם לזהר הגדול, שיש שם על ראש החר מערת התנא רבי ברוספדאי, ולא היה באפשרי לילך עם החמור לשם, וקפץ מעל החמור והלך הוא בעצמו עם האיש שהיה עמו והלך כמעט על ידיו ועל רגליו עד בואו למערה זו ושם נשתתה קצת וחזרו משם למערה אחרת:

סֵדֶר שְׁלֹחַן עֲרֻף הַיּוֹפֵי:

(ד) ש"ץ צריך שיהיה הגון ואיזהו הגון שיהא ריקן מעבירות ושלא יצא עליו שם רע אפילו בילדותו ושיהיה עניו ומרוצה לעם ויש לו נעימה וקולו ערב ורגיל לקרות תורה נביאים וכתובים: (ה) אם אין מוצאין מי שיהיה בו כל המדות האלו יבחרו הטוב שבצבור בחכמה ובמעשים טובים: הגה ואם היה כאן עם הארץ זקן וקולו נעים והעם חפצים בו ובן י"ג שנה המבין מה שאומר ואין קולו נעים הקטן הוא קודם (מרדכי ספ"ק דחולין) מי שעבר עבירה בשוגג כגון שהרג הנפש בשגגה וחזר בתשובה מותר להיות ש"צ אבל אם עשה במזיד לא דמכל מקום יצא עליו שם רע קודם התשובה (תשובת א"ז) שבמסכת ברכות: (ו) אין ממנין אלא מי שנתמלא זקנו מפני כבוד הציבור אבל באקראי משהביא שתי שערות יוכל לירד לפני התיבה ובלבד שלא יתמנה מפי הצבור או מפי ש"ץ הממנה אותו להקל מעליו להתפלל בעדו לעתים ידועים: (ז) אם אין שם מי שיודע להיות ש"ץ כי אם בן י"ג ויום א' מוטב שיהא הוא ש"ץ משיבטלו מלשמוע קדושה וקדיש: (ח) מי שאינו בעל זקן כל שניכר בו שהגיע לכלל שנים שראוי להתמלאות זקנו נתמלא זקנו קרינן ביה הילכך בן כ' שנה אע"פ שאין לו זקן ממנין אותו: הגה וכן אם היה לו זקן אפילו מעט קרינן ביה נתמלא זקנו אם הוא מבן י"ח ולמעלה (ב"י בשם מ"ם פי"ד ונ"י פ' הקורא עומד): (ט) סרים י"א שמותר למנותו אם הוא בן עשרים: (י) יש ללמוד זכות על מקומות שנוהגים שהקטנים יורדין לפני התיבה להתפלל תפלת ערבית במוצאי שבתות: הגה ובמקומות שלא נהגו כן אין לקטן לעבור לפני התיבה אפילו בתפלת ערבית אפילו הגיע לכלל י"ג שנים ביום השבת אין להתפלל ערבית של שבת דהרי עדיין אין לו י"ג שנה (מהרי"ל): (יא) ש"צ שמאריך בתפלתו כדי שישמעו קולו ערב אם הוא

מחמת ששמה בלבו על שנותן הודאה להש"י בנעימה תבא עליו ברכה והוא שיתפלל בכובד ראש ועומד באימה וביראה אבל אם מכוין להשמיע קולו ושמה בקולו ה"ז מגונה ומכל מקום כל שמאריך בתפלתו לא טוב עושה מפני טורח הצבור: (יז) אין ממנין מי שקורא לאלפי"ן עייני"ן ולעייני"ן אלפי"ן: (יג) פוחח והוא מי שבגדו קרוע וזרועותיו מגולים לא ירד לפני התיבה: (יד) סומא יורד לפני התיבה ובלבד שלא יקרא בתורה משום דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרם על פה: (טו) ש"צ קבוע יורד לפני התיבה מעצמו ולא ימתין שיאמרו לו: (טז) מי שאינו ש"צ קבוע צריך לסרב מעט קודם שירד לפני התיבה ולא יותר מדאי אלא פעם ראשונה מסרב וכשיאמרו לו פעם שניה מכין עצמו כמו שרוצה לעמוד ובפעם שלישית יעמוד ואם האומר לו שירד הוא אדם גדול אינו מסרב לו כלל: (יז) אם טעה ש"צ וצריכין להעמיד אחר תחתיו אותו שמעמידין תחתיו לא יסרב: (יח) האומר איני יורד לפני התיבה מפני שבגדי צבועין או מפני שברגלי סנדל לא ירד באותה תפלה כלל מפני שדרך האפיקורסין להקפיד בכך וחיישינן שמא אפיקורסות נזרקה בו: (הגה ואפילו אם נותן אמתלא לדבריו לא מהני) (ב"י בשם ר' יהונתן): (יט) יש מונעים גר מלהיות ש"צ ונדחו דבריהם אפילו יחיד יכול לעכב ולומר איני רוצה שפלוני יהיה חזן אם לא שכבר הסכים עליו מתחלה: ודוקא שיהיה לאותו יחיד טעם הגון על פי טובי העיר אבל בלאו הכי אין היחיד יכול למחות בש"צ (מהרי"ו סימן ס') ואם הוא שונאו יכול למחות בו קודם שהסכים עליו (מהר"ם פדואה סימן ק"ד ומהרי"ק שורש מ"ד) ומי שהוא שונא לש"צ לא יעלה לספר תורה כשקורא התוכחה (אור זרוע):

סדר לקוטי תפלות היימית:

קסח: וְתִשְׁפִיעַ עָלַי בְּחֶסֶדְךָ וְתִתְנֶנִּי לְחַן וּלְחֶסֶד בְּעֵינַי עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל, שְׂאֻזְכָּה שִׁיְהִיו נִשְׁמָעִים דְּבָרַי אֲצִלָּם, וְיִכְנָסוּ דְבָרַי בְּאֲזְנֵיהֶם שִׁיתְנַדְּבוּ לְבָבָם לְהִתְנַחֵם צְדָקָה הַרְבֵּה וְאֲזֻכָּה לְקַבֵּל מֵהֶם מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד מִנָּה יָפָה אַפָּיִם וְתַעֲזֹרְנִי שִׁיְהִיָּה לִי כַח לְהַפְּךָ בְּדְבָרַי לֵב אֲכֹזֵר לְלֵב נְדִיבָה, וְאֲזֻכָּה לְהַרְבּוֹת בְּצְדָקָה בְּאַמֶּת תָּמִיד כָּל יְמֵי חַיָּי:

קסט: וּבְזָכוֹת וּכְחַ הַצְּדָקָה שֶׁל כָּל עַמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל תִּזְכָּה אוֹתָנוּ לְשִׁבְר תַּאֲוֹת מָמוֹן מֵאֲתָנוּ וְהַרוּחַ נְדִיבָה שֶׁל הַצְּדָקָה הַקְּדוּשָׁה יִמְשֹׁךְ עָלֵינוּ וְיִשְׁכַּךְ חַמִּימוֹת תַּאֲוֹת מָמוֹן תַּאֲוֹת הַנְּגִידוֹת וְהַעֲשִׂירוֹת מֵהַשְּׁהֵלָב בּוֹעֵר וּמֵתַאֲוָה לְמָמוֹן הַרְבֵּה, לְהַתְעַשֵּׂר בְּעוֹלָם שְׂאִינוּ שְׁלוֹ וְנִזְכָּה לְהַשְׁלִיךְ אֵלַיִךְ כֶּסֶף וְזָהָב, שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּלִבָּנוּ שׁוֹם תַּאֲוָה וְחַמִּימוֹת וְהַתְלַהֲבוֹת לְמָמוֹן כָּלָל, רַק נִהְיֶה שְׂמֵחִים בְּחֻלְקָנוּ תָּמִיד וְנִהְיֶה מְסַתְּפָקִים בְּמָה שֶׁאֲתָה חוֹנֵן אוֹתָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ בְּכָל עֵת, אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי רְצוֹנְךָ הַטּוֹב, וְלֹא נִתֵּן עֵינֵינוּ כָּלָל בְּמָה שְׂאִינוּ שְׁלָנוּ וְלֹא נַחֲמֵד וְלֹא נִתַּאֲוָה כָּלָל לְכָל אֲשֶׁר לְרַעֲיוֹנוֹ, רַק נִזְכָּה לְהִיזוֹת שְׂמֵחִים בְּחֻלְקָנוּ תָּמִיד בְּאַמֶּת:

קע: וְתִזְכָּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְהַכִּלֵּל וּלְהַתְדַבֵּק לְצַדִּיקֵי הַדּוֹר הָאֲמִתִּים אֲשֶׁר זָכוּ לְבַטֵּל וּלְשִׁבְר תַּאֲוֹת מָמוֹן בְּתַכְלִית, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ חֶסֶד וְעַל-יְדֵי חֶסֶדְךָ הַגָּדוֹל תִּפְתַּח לָנוּ אוֹר הַדַּעַת, וְתִזְכָּה אוֹתָנוּ לְהַתְקַרֵּב לְצַדִּיק אֲמֶת כְּזֶה שִׁישׁ לוֹ כַח הַזֶּה וְדַעַת הַזֶּה, שְׂיֻכַּל לְקַבֵּץ וּלְקַח אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: "וְלוֹקַח נַפְשׁוֹת חָכָם", וְיִהְיוּ כָּל נַפְשׁוֹתֵינוּ כְּלוֹלוֹת יַחַד וְהַחֲכָם הָאֲמֶת יִקַּח הַנַּפְשׁוֹת שְׁלָנוּ וְיַעֲלֶה עִמָּהֶם וְיַחֲדָשׁ אוֹתָם כְּלָם יַחַד לְטוֹבָה, וְיִזְרִיד לָנוּ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה מִפִּי עַתִּיק יוֹמִין כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: "עִיר גְּבוּרִים עָלָה

חָכָם, וַיּוֹרֵד עֹז מִבְּטַחָהּ" וְתִגְלָה לָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים סְתָרֵי תוֹרָה
אוֹרֵיתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָא:

קַעֲבֵ: אֲנָא ה' עָשָׂה לְמַעַן שְׂמֵךְ, וּמִלֵּא בְקִשְׁתֵּנוּ בְּרַחֲמִים, שְׁנִזְכָּה
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וַחֲסָדֶיךָ הָעֲצוּמִים לְהִתְקָרֵב לְצַדִּיק הָאֵמֶת שְׁבִדוֹר
הַזֶּה, שְׂיֵשׁ לוֹ כַּח הַזֶּה וְדַעַת הַזֶּה, שְׂיִוְכַל לְקַבֵּץ נַפְשׁוֹתֵינוּ וּלְהַעֲלוֹת
אוֹתָם וּלְגַרֵם עַל יָדָם יַחֲוֹד קְדוֹשׁ בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתִּיהָ וּלְחַדְשָׁם
לְטוֹבָה בְּבַחֲיַנְתָּ עֲבוּר, וּלְהַמְשִׁיךְ לָנוּ חַדוּשֵׁי תוֹרָה אֱמֶתִיִּים כִּי
אַתָּה יְדַעְתָּ מְרִירוֹת נַפְשֵׁי וּפְזוּר נַפְשֵׁי, כִּי נַפְשֵׁי מָרָה לִי מְאֹד
מְאֹד, עַד אֲשֶׁר "כָּשַׁל כַּח הַסֶּבֶל", וְאִי אֶפְשָׁר לְסַבֵּל עוֹד כָּלֵל פְּזוּר
נַפְשֵׁי וּמְרִירוֹת נַפְשֵׁי הַמְפֹּזֶרֶת בְּפְזוּר גָּדוֹל וּבְמְרִירוֹת עֲצוּם מְאֹד,
כִּי אֲשֶׁר אַתָּה יְדַעְתָּ עֲצָם מְרִירוֹתֵי וְאִין מִי שְׂיַעֲמֵד בְּעַדֵי לְהִיּוֹת
בְּעֲזָרֵי לְהוֹשִׁיעֵנִי וּלְהַצִּילֵנִי מִן הַפְּזוּר הַגָּדוֹל וְהַמְרִירוֹת שֶׁל נַפְשֵׁי
הָאֵמֶלֶתָּ מְאֹד, כִּי אִם כַּח הַצַּדִּיקִי אֵמֶת שְׂיֵשׁ לָהֶם כַּח וְדַעַת לְקַבֵּץ
גַּם פְּזוּר נַפְשֵׁי, וּלְלַקֵּט וּלְהַעֲלוֹת גַּם הַנְּפֹשׁוֹת וְהַרְצוֹנוֹת הַרְעִים
וְהַמְרִים שְׂיֵשׁ לִי, לְבָרְרָם וּלְהַעֲלוֹתָם עִם כָּל הַרְצוֹנוֹת וְהַנְּפֹשׁוֹת
הַטּוֹבוֹת שְׂיִמָּצֵא בִּי לְלַקְטָם וּלְקַבְּצָם וּלְהַעֲלוֹתָם כָּלָם יַחַד וּלְחַדְשָׁם
לְטוֹבָה לְהַאֲוִיר אוֹר חָדָשׁ עַל נַפְשֵׁי הַמְּנַחַת בְּחֻשְׁךָ גָּדוֹל, וַיִּשְׁבִּיעַ
בְּצַחְצַחוֹת נַפְשֵׁי וְנַפְשֵׁי הָרַעְבָּה יִמְלֵא טוֹב וַיַּחֲדֵשׁ כְּנֶשֶׁר נְעוּרֵי,
וְתִהְיֶה נַפְשֵׁי נְכֻלֶּלֶת עִם נַפְשׁוֹת כָּל חֲבֵרֵתֵנוּ וְנַפְשׁוֹת כָּל עַמְּךָ בֵּית
יִשְׂרָאֵל, וַיְכַלְלוּ כָּל הַנְּפֹשׁוֹת יַחַד גְּדוּלוֹת עִם קְטִינּוֹת:

קַעֲבֵ: עַל כֵּן זִכְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְחַנּוּנוֹתֶיךָ הַגְּדוֹלִים שְׁנִזְכָּה
לְהִתְקָרֵב לְצַדִּיק הָאֵמֶת שְׂיֵשׁ לוֹ כַּח הַזֶּה וְדַעַת הַזֶּה, וַיְקַבֵּץ כָּל
נַפְשׁוֹתֵינוּ, וַיַּעֲלֵה עִמָּהֶם לְפָנֵי כְּסֵא כְבוֹדְךָ, וְתִמְלֵא רַחֲמִים עָלֵינוּ
בְּזָכוֹת וּכְחַ הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, וַיַּעֲלוּ נַפְשׁוֹתֵינוּ לְנַחַת רוּחַ וּלְרָצוֹן
לְפָנֶיךָ, וְתִשְׁעֶשְׂעַ עִם כָּל נַפְשׁוֹתֵינוּ, וַיְהִי נַעֲשֶׂה יַחֲוֹד גָּדוֹל עַל־יַדֵּי

זֶקֶן נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר

תס. — צמח מורה רנ"ת זצ"ל "צדק צני מוקוה שדך צחד מספרי רבנו יהיה תיקון רב" —
— "חק נתן ולא יעבור" יצא לאור ע"י הוצאת "נצחתי ואנצח" שע"י ישיבת תיקון המידות —

נפשותינו יהודא דקדשא בריך הוא ושכינתיה ויתחדשו נפשותינו
כלם יחד לטובה בבחינת עבור ויוריד לנו הצדיק האמת עלידי
זה חדושי תורה אמתיים, ויתגלו לנו סתרי תורה אוריתא
דעתיקא סתימאה, ונזכה שיתקן הצדיק האמת עלידי נפשותינו
תקונא דמרכבתא עלאה ומרכבתא תתאה:

קעג: ותזכנו ברחמיך הרבים שיהיה אהבה ושלוש גדול בינינו
תמיד, עד שנהיה כלנו נכללים זה בזה, ונעורר זה את זה, ונזכיר
זה את זה לשוב אליך באמת, לשבר ולבטל את כל התאוות רעות
ומדות רעות מאתנו, ולזכות לכל המדות טובות, לעשות הטוב
והישר בעיניך כל ימי חיינו וכל מה שחסר לאחד מאתנו מכל
עמך בית ישראל, איזה מדה טובה, או תקון ובטול איזה מדה
רעה, נזכה תמיד להזכיר אחד את חברו לעוררו ולחזקו ולאמצו
לתקן הכל בחיים חיותינו ונזכה כלנו לשוב אליך בתשובה שלמה
באמת לתקן את כל אשר פגמנו מנעורינו עד היום הזה ומעתה
תהיה בעזרנו, שנהיה כלנו כרצונך הטוב באמת, ולא נסור מן
רצונך לימין ולשמאל מעתה ועד עולם, ותמשיך עלינו השגחתך
בשלמות:

קעד: רבנו של עולם, "הטה אלקי אזנך ושמע פקח עיניך וראה
שוממותינו", ואל תעלים עיניך מאתנו וחמל עלינו ברחמיך
הרבים, ותשגיח עלינו בעין החמלה והחנינה בעינא חד דרחמי,
עינא פקיהא דלא נאים תדיר ותמשיך עלינו השגחה שלמה
ברחמיך הרבים, שנזכה שימשך כח הראות מעיניך עלינו עלידי
תורתך הקדושה, אשר אתה משפיע עלינו עלידי צדיקי אמת,
ונהיה סמוכים וקרובים מאד אל כח הראות והשגחתך הקדושה,
עד שנזכה לשוב ולהצטיר בעיניך ונהיה נכללים בך: